

Ацсны Ахэынцқарра Аиҳабыреи Приднестровиатэи Молдавиатэи

Ареспублика Аиҳабыреи рыбжьара аҫагылазаашья чыдақэа

разыцхьагэатареи рацыхреи рзы аусеицуразы

Аиқэшаҳатра

Ацсны Ахэынцқарра Аиҳабыреи Приднестровиатэи Молдавиатэи
Ареспублика Аиҳабыреи, аринахыс «Аганқэа» хэа хьзыс изауа,

Ацсны Ахэынцқарреи Приднестровиатэи Молдавиатэи
Ареспубликеи рыбжьара аиқызареи, аусеицуреи, апартниорреи рзы
Аиқэшаҳатра цэыббрамза 29, 2017 шықэса ақнытэ,

жэларбжьаратэи ахыдцақэеи, амилаттэ закэанццарақэеи
акомпетенция ахэаақэеи напхгаган иқатцаны

аграждантэ хьчареи аҫагылазаашья чыдақэа разыцхьагэатареи
рацыхреи русхк ақны аусеицура Аганқэа рхэынцқаррақэа
реизҳазығыареи ршэартадареи ишрыцхраауа азхатцо,

Аганқэа рхэынцқаррақэа рзы аҫагылазаашья чыдақэа ашэартара
шрылоу дыруа,

Аганқэа рхэынцқаррақэа рзы аграждантэ хьчареи аҫагылазаашья
чыдақэа разыцхьагэатареи рацыхреи русхкақны анаука-техникатэ
информация аимдара хра шамоу азгэатцо,

Ацсны Ахэынцқарреи Приднестровиатэи Молдавиатэи
Ареспубликеи рыбжьара аусеицура арғэғэареи арфеиареи ргэахэо,

цақа иану азы еиқэышаҳатхоит:

Ахәтач 1

Абри Аиқәшахәтракны рхы иадырхәо аилкаарақәа абарт ацакқәа рымоуп:

Икомпетенттәу аусбарта – ари Аиқәшахәтра анагзара зыдхәалоу аусқәа анапхгара рытареи аоординация рзуреи рзы Ганцыпхьаза иадыргалаз усбартоуп;

Атагылазаашья чыда – ауаатәықсатә цсытбарақәеи, ауаа ргәабзиара ашәартара атаргылареи, аматериалтә цәызқәеи ауаапсыра рынхамқатә тагылазаашья аитакреи зхылҕиаар алшо аавариа, ақсабаратә шәартара, арыцхара ухәа ирыхкьаны иалку цакырак аҕы иҕало атагылазаашья;

Атагылазаашья чыдақәа разыпхьагәатара – атагылазаашья чыдақәа рцәыртцреи иара убасгыи урт атагылазаашьяқәа рыкәзаараан ауаапсыра ргәабзиара ахьчареи иаахакәыршаны иҕоу ақсабара ақхаста аиура аитатәреи, аматериалтә цәызқәа рырмацреи ирзырхо заанаттәи ауснагзатәқәа реизак;

Атагылазаашья чыдақәа рапыхра – атагылазаашья чыдақәа рцәыртцреи урт атагылазаашьяқәа рыкәзаараани ауаапсыра ргәабзиара ахьчареи иаахакәыршаны иҕоу ақсабара ақхаста аиура аитатәреи, аматериалтә цәызқәа рырмацреи раан имқапырго ихымқадатәиу аусурақәа;

Аиқәыршәара – ацыхыраара зуа агәып алахәылацәа злеикәдыршәо аматериалқәа, атехникатәи атранспорттәи хархәагақәа.

Ахәтәч 2

Аганқәа икомпетенттәу усбартақәаны икоуп:

Ақсуа Ган аҕнытә – Ақсны Ахәынтқарра Ичыдоу аҕагылазаашьяқәа рзы аминистрра;

Приднестровиатәи Аган аҕнытә – Приднестровиатәи Молдавтәи Ареспублика Аҕнытқатәи аусқәа рминистрра.

Аганқәа икомпетенттәу русбартақәа рыхьз аҕаҕсахуазар ма икомпетенттәу аусбарта ҕыцқәа адыргалозар Аганқәа ҕралатәи аформала адипломатиатә еимадарақәа рыла адырра еимырдоит.

Ахәтәч 3

Аганқәа иазхартоит аҕагылазаашья чыдақәа разыпхьагәатарей рапыхрей раан атәылауааи аиурист хаҕқәеи рыцстазаарей, ргәабзиарей, рзинқәеи, рхақәитрақәеи, рзакәантә интиресқәеи, рмазарей рыхьчара шхымпадатәиу.

Ахәтәч 4

Абри Аиқәшақатра ахәаақәа иртагзаны аусеицура иазыпхьагәанаҕоит:

а) аҕагылазаашья чыдақәа рапыхразы Аганқәа икомпетенттәу рорганқәа реинырра аиҕкаара;

б) аицпланыркра, анаука-тцааратэ проектқәа аус еицрыдулареи реицнагзареи, анаука-техникатэ литература аимдара, атцаарадырратэ усурақәа рылтцшәақәа реимдара;

в) аґагылазаашья чыдақәа разыпхьягәатареи рапыхреи ирыцаркуа азцаарақәа рзы аинформация аимдара, апериодикатэ кыыпхьи, аметодикатэи аґа литератураки, авидео-/афотоматериалқәеи иара убасгы атехнологияқәа реимдара;

г) аконференцияқәа, асеминарқәа, аусутэ еилацәажәарақәа, атцаратэ зыкатцарақәа реицымәацгара аиґкаара;

д) акыыпхымтцәәи ажәахәқәеи реицзыкцара;

е) акомпетенттә органқәа рыбжъара аинырра аиқәыршәара;

ж) атехникеи, амазареи, ахархәагақәеи рыла аиқәыршәараґы аицхыраара;

з) акомпетенттә органқәа зықәшахату, аґагылазаашья чыдақәа разыпхьягәатареи рапыхреи русхк иадхәало аґа усурақәак.

Ахәтац 5

Аганқәа еиныруеит аґагылазаашья чыдақәа разыпхьягәатара аформақәеи аметодқәеи рзы аинформация аимдаралеи иара убасгы аґагылазаашья чыдақәа рыхкья-пкьяқәа рапыхрази апхаста аицатәрази еишьяшәалоу икомпетенттәу аорганқәа рымчи рхархәагақәеи ахархәараан ахымәацгашьязы аинформация аимдаралеи.

Ахәтәч 6

Аматзуратә ныкәарахь икоу аусзуоцәа рнапы иану аус аҕы иахәтаны икоу ацхыраарала еикәдыршәоит, азинтә хьчара рытахоит.

Ахәтәч 7

Аганқәа иазыпхьагәартәит русуратә цышәа еимырдаларц, русзуоцәа нак-аак астажировка рахыжьра еиҕыркааларц, азинтәи анаука-техникатә информации еимырдаларц атагылазаашьа чыдақәа разыпхьагәатарей рацыхрей аусхк аҕы.

Ахәтәч 8

Аганқәа дасу рзакәанпцарақәа инарықәыршәаны еикәышахәтәит русзуоцәа ганк акынтәи аеа ганкахьтәи атагылазаашьа чыдақәа рзы икомпетенттәу органқәа рахь усурә хәа риасраҕы цынгыла рырымталарц, иара убасгы ирызбаларц еиуеипшым азтаарақәа: акыршықәсалатәи русуразы апроценттә цтақәа ршәарази, ичыдоу аачынхьзқәа рытарази, рцяхә ашәарази, апыжәарақәа рытарази, дара ахьиасыз Аган аҕы иарбоу аусуоцәа ркатегориақәа ирзыршәо атәанчахәытә хьшәа-цышәа рытарази.

Ахәтәч 9

Абри Аикәшахәтра анагзараан ицәыртцуа ахарцьқәа Аганқәа хәтала ирытагылоит, убри азы аеа пцаррак шьақәыргыламхар.

Ахәтәч 10

Абри Аиқәшахәтәра аңкарақәа Аганқәа злахәу егырт аиқәшахәтрақәеи аилазарақәеи ирылцуа азинқәеи ахыдцәқәеи ирқырхаганы иҕам.

Ахәтәч 11

Аганқәа агәазықатцара артоит атагылазаашья цыдақәа разыпхьагәатареи рапыхреи русхк акны зусура мөапызго ахәынтқарратә органқәеи, иеихабыратәуи иеихабыратәыми аусбартақәеи, аиҕкаарақәеи, аиурист хаҕқәеи ахатәхаҕқәеи рыбжьара аусеицура.

Ахәтәч 12

Абри Аиқәшахәтәра ахәаақәа иртагзаны имөапысуа аусура аганахь ала иҕоу аинформация цыдала ирзатәым хәа ишьақәыргыло ада Аганқәа рзакәанпцарақәа инарықәыршәаны иркыпхьуеит, ахархәарагы артоит уи азы акомпетенттә органқәа ыыратә формала аеа еиқәышахәтрак мөапырымгацзар.

Ахәтәч 13

Абри Аиқәшахәтәра аилкаареи ахархәареи рганахь ала ицәыртдыр зылшо аймакқәа ртып иқәцахоит Аганқәа рыбжьара аиҕцәажәарақәа рымөапгарала.

Аганқәа реиқәшахәтрала абри Аиқәшахәтәра иалагалахар калоит Аиқәшахәтәра иузақәымытхо хәтаны иҕало, хаз пқаанцала еиҕыркаауа ацсахрақәеи ахартәарақәеи.

Ахәтәч 14

Абри Аиқәшахәтра азинмчра аиуеит хәа ипхьазоуп иара азинмчра аиурц азы Аганқәа ахәынтқарраоныцкәтә уснагзатәқәа шымәапыргаз азы адипломатиатә каналқәа рыла ацыхәтәантәи аәыратә дырра анықарца арыцхә инаркны.

Абри Аиқәшахәтра аамтала ихәаркым. Иарбанызаалак Аган әыратә формала иалшоит иара аусура ацкра. Аиқәшахәтра аусура аанкылахоит адипломатиатә каналқәа рыла Аганқәа руак егыи Аган Аиқәшахәтра аусура ааннакыларц шагәтаку азы адырра анықанатца ашьтахь фымз аатцуаны.

Абри Аиқәшахәтра аусура аанкыларә пырхага рнаотм иара ашьатала ирыдыркылахьоу аиқәшахәтрақәеи аилазарақәеи, урт рыла ахыдцәқәа инагзаны инагзамзар ма дара русура афәхәара ииасхьазар.

Имәапгоуп ақ. Ақәа, 2018 шықәса цхынгәы «04» рзы, ә-екземплиаркны, ацсышәалеи урысшәалеи, атекстқәа рыәбагы ейқароу азинмчра рымоуп.

Ацсны Ахәынтқарра Аиқәбыра

рыхьзала

Приднестровиатәи Молдавиатәи

Ареспублика Аиқәбыра рыхьзала